

Riktlinje

Föreläggande med vite

Typ av styrdokument: Riktlinje
Beslutande instans: Barn- och ungdomsnämnden
Datum för beslut: 2024-05-21
Diarienummer: BUN 2024.153

Gäller för: Barn- och ungdomsförvaltningen, Alingsås kommun
Giltighetstid: Tills vidare
Revideras senast: Vid behov
Dokumentansvarig: Planeringsstrateg och Verksamhetsutvecklare

Innehåll

Fullgörande av skolplikt	3
Ansvar för fullgörande av skolplikt	3
Vårdnadshavares ansvar.....	3
Hemkommunens ansvar.....	3
Huvudmannens ansvar.....	3
Föreläggande	4
Vite	4
När får vite utfärdas?.....	4
Vem ska vitesföreläggandet riktas till?	4
Vad ska vitesföreläggandet innehålla?	5
Utformning 1.	5
Delgivning	5
Vitesbeloppets storlek	5

Fullgörande av skolplikt

Syftet med den här riktlinjen är att tydliggöra den tredelade ansvarsfördelningen mellan vårdnadshavare, hemkommun och huvudman. Riktlinjerna talar om vilka styrande lagar, förordningar och stödjande dokument som ska användas för vilken styrning. Vidare ska de tydliggöra vilken instans som ska besluta om varje styrande lag, förordning och stödjande dokument.

Ansvar för fullgörande av skolplikt

Ansvaret för att en elev fullgör sin skolplikt är tredelat mellan vårdnadshavare, hemkommun och huvudman (7 kap. 20–22 §§ skollagen).

Vårdnadshavares ansvar

20 § Den som har vårdnaden om ett skolpliktigt barn ska se till att barnet fullgör sin skolplikt. Vårdnadshavarens ansvar innebär att se till att eleven fullgör sin skolplikt, vilket i praktiken innebär att se till att eleven kommer till skolan och närvarar vid alla sina lektioner.

Hemkommunens ansvar

21 § Hemkommunen ska se till att skolpliktiga barn som inte går i dess förskoleklass, grundskola eller anpassad grundskola på något annat sätt får föreskriven utbildning.

Hemkommunen ska i frågor som rör skolpliktiga elever som avses i 19 a § vid behov samordna insatser med samhällsorgan, organisationer eller andra som berörs. I fråga om utlämnande av uppgifter gäller de begränsningar som följer av 29 kap. 14 § och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Lag (2022:1315).

Huvudmannens ansvar

22 § Huvudmannen ska se till att eleverna i huvudmannens förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola fullgör sin skolgång. Huvudmannen för specialskolan och huvudmannen för sameskolan ska se till att elever i utbildning under deras ledning fullgör sin skolgång.

Föreläggande

Ett föreläggande är ett beslut som fattas av en myndighet och som innehåller en begäran om att en person ska utföra något. Ett föreläggande ska vara skriftligt och det ska vara utformat så att det alltid finns en möjlighet att fullgöra det genom att utföra den eller de åtgärder som beslutet beskriver.

När det gäller en elevs skolplikt är målsättningen med de åtgärder som vårdnadshavaren ska utföra att eleven inställer sig vid den skola där skolplikten ska fullgöras.

23 § Om en skolpliktig elev inte fullgör sin skolgång och detta beror på att elevens vårdnadshavare inte har gjort vad denne är skyldig att göra för att så ska ske, får hemkommunen förelägga elevens vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter. För en elev i specialskolan, sameskolan eller förskoleklass vid en skolenhet med specialskola eller sameskola är det i stället huvudmannen för respektive skolform som får förelägga elevens vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter.

Ett föreläggande enligt första stycket får förenas med vite.

Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart om inte annat beslutas. *Lag (2017:1115).*

Vite

Ett vite är en summa pengar som en myndighet kan besluta att en person ska betala om personen inte har följt myndighetens beslut. När det gäller en elevs skolplikt innebär vitesföreläggandet att vårdnadshavaren ska betala en viss summa till kommunen om eleven inte kommer till skolan och närvarar vid sina lektioner.

När får vite utfärdas?

Ett vitesföreläggande får inte utfärdas förrän alla tänkbara ansträngningar har gjorts för att finna en lösning på frivillig väg. Ett föreläggande får till exempel inte utfärdas om eleven vägrar att gå i skolan trots att vårdnadshavaren har gjort vad som ankommer på denne i detta sammanhang. Det ligger därför på hemkommunen att visa att vårdnadshavaren inte fullgjort sina skyldigheter.

Vem ska vitesföreläggandet riktas till?

Ett föreläggande om vite måste riktas till en namngiven person. Föreläggande riktas individuellt till var och en av vårdnadshavarna.

Vad ska vitesföreläggandet innehålla?

Vitesföreläggandet ska tydligt ange vilka åtgärder vårdnadshavaren ska vidta för att undgå skyldighet att betala det fastställda vitesbeloppet. Det ska också framgå vid vilken tidpunkt eller inom vilken tidsfrist åtgärden ska vidtas.

Utformning 1.

Ett vite kan utformas på två sätt:

1. vid ett enstaka tillfälle
2. löpande, vilket innebär att ett visst belopp ska betalas med jämna intervaller så länge inte föreläggandet följs

Om personen inte följt föreläggandet kan kommunen meddela ett nytt föreläggande och i detta sätta ut ett högre vite.

Delgivning

Huvudprincipen är att beslutet i original eller i bestyrkt kopia ska skickas med rekommenderat brev med mottagarbevis alt. överlämnas till adressaten personligen.

Vitesbeloppets storlek

Vitesbeloppet tillämpas på ett av dessa tre sätt till var och en av vårdnadshavarna.

- 0,2 procent av respektive vårdnadshavares kända årsinkomst (löpande vitesbelopp per skoldag elev är borta).
- 0,7% prisbasbelopp (löpande vitesbelopp per skoldag elev är borta i de fall uppgifter om inkomst saknas)
- 3 procent av vårdnadens kända årsinkomst (fast vitesbelopp)
- I de fall ett tidigare utdömt vite inte resulterat i att eleven fullgör sin skolplikt kan beloppet höjas med 0,5 procent av vårdnadens kända årsinkomst per skoldag eller i de fall det inte finns någon känd årsinkomst höjs vitesbeloppet med 1,05% prisbasbelopp per skoldag.

Rättsliga utgångspunkter

6kap §2 andra stycket Föräldrabalken - Om vårdnad, boende och umgänge

Den som har vårdnaden om ett barn har ett ansvar för barnets personliga förhållanden och ska se till att barnets behov enligt 1 § blir tillgodosedda. Barnets vårdnadshavare svarar även för att barnet får den tillsyn som behövs med hänsyn till barnets ålder, utveckling och övriga omständigheter samt ska bevaka att barnet får tillfredsställande försörjning och utbildning. I syfte att hindra att barnet orsakar skada för någon annan ska vårdnadshavaren vidare svara för att barnet står under uppsikt eller att andra lämpliga åtgärder vidtas.

7kap §20 skollagen – Vårdnadshavarens ansvar

Den som har vårdnaden om ett skolpliktigt barn ska se till att barnet fullgör sin skolplikt.

7kap §21 skollagen – Hemkommunens ansvar

Hemkommunen ska se till att skolpliktiga barn som inte går i dess förskoleklass, grundskola eller anpassad grundskola på något annat sätt får föreskriven utbildning.

Hemkommunen ska i frågor som rör skolpliktiga elever som avses i 19 a § vid behov samordna insatser med samhällsorgan, organisationer eller andra som berörs. I fråga om utlämnande av uppgifter gäller de begränsningar som följer av 29 kap. 14 § och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Lag (2022:1315).

7kap §22 skollagen – Huvudmannens ansvar

Huvudmannen ska se till att eleverna i huvudmannens förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola fullgör sin skolgång. Huvudmannen för specialskolan och huvudmannen för sameskolan ska se till att elever i utbildning under deras ledning fullgör sin skolgång.

När en skolpliktig elev börjar eller slutar vid en skolenhet med en annan huvudman än hemkommunen eller det hos en sådan huvudman har inletts en utredning om elevens frånvaro enligt 19 a §, ska huvudmannen snarast lämna uppgift om detta till hemkommunen. Lag (2022:1315).

7kap §23 skollagen – Föreläggande och vite

Om en skolpliktig elev inte fullgör sin skolgång och detta beror på att elevens vårdnadshavare inte har gjort vad denne är skyldig att göra för att så ska ske, får hemkommunen förelägga elevens vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter. För en elev i specialskolan, sameskolan eller förskoleklass vid en skolenhet med specialskola eller sameskola är det i stället huvudmannen för respektive skolform som får förelägga elevens vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter.

Ett föreläggande enligt första stycket får förenas med vite.

Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart om inte annat beslutas. Lag (2017:1115).